

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt. — kr.
 Fél évre 5 „ — „
 Negyed évre 2 „ 50 „
 Egy órára 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szalay Gyula kiadó lakásán (Kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJEJEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELESEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Helyesdíj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek Szalay Gyulánál és a szerkesztőségben.

Kéziratok nem adnak vissza.

Fölhívás előfizetőkre.

A »Debreczen« huszonegyedik évfolyamára előfizetést nyitunk s fölkerjük t. előfizetőinket az előfizetés megújítására.

Lapunk, mely csaknem egy negyed százados multra tekinthet vissza, mindig híven szolgálta a város és vidék érdekeit s bátor hirdetője volt a függetlenségi eszmének. E hosszú és dicsőséges múlt fölment bennünket attól, hogy lapunkat hosszabban ajánlgassuk s programját kifejtjük. Nyílt irányja, határozott programja volt mindig a »Debreczen«-nek s a mi volt a múltban, az lesz e lap a jövőben is.

Azt a fontos hivatást, mely e lapra, mint észak-keleti Magyarország egyetlen ellenzéki lapjára várakozott, minden időben híven betöltötte a »Debreczen«. Még inkább emelkedik lapunk hivatása és feladata most, az országos képviselőválasztások küszöbén s mi minden erőnkkel kifejtjük, hogy a ránk váró alkotmányos küzdelemben zászlónk minél több diadalt arathasson!

Lapunkat — számos előfizető óhajára — a régi, megszokott s kedvelt alakban jelentetjük meg, 4 kis levél helyett 2 nagy levélben. E változtatást előfizetőink zömének határozott kívánságára tettük, noha mi magunk a tavalyi formát szerettük volna föntartani.

Előfizetési árak:

Egy évre 10 frt.
 Fél évre 5 frt.
 Negyed évre 2 frt 50 kr.
 Egy órára 1 frt.

Az előfizetési pénzek pontos beküldését tisztelettel kérjük s lapunkat a nagy közönség további szives támogatásába ajánljuk.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szózat a magyar nemzethez!

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt kiáltványa a választókhoz.

Az országos pártok közül a függetlenségi és 48-as párt az első, mely a képviselőház feloszlatajának jelzése után, kiáltványával fordul a nemzethez. A többi pártok csak majd a feloszlata meg történtével adják ki a választókhoz szóló manifestumaikat.

A DEBRECZENI TARCZAJA.

Az első millió.

— A jankée életéből. —

Fred Blue a tükör előtt áll és még egy utolsó tekintetet vet gondosan összeállított bálíöltözékére.

Fred idegesen pedergeti csinos kis bajszát. Majd szikokban tör ki. . . .

— Hahaha! Valóban csinos fickó vagy Fred. . . . mindenesetre nagy feltűnést keltettél volna. . . . ha csak ég és föld össze nem esküdött volna ellened! Mit használ, hogy új frakkot készítettél? . . . szűk a vállban! Az ing rosszul van vasalva — puha. . . és nem fénylik, a lakk-czipők irtóztatóan szorítják a tyukszemeket.

. . . Hevesen ragadja fel keztyűit, s dübösen huzza fel ujjaira; izgatottsága azonban még jobban fokozódik, mikor beszáll a kocsiba — és új »cylinder« kalapját ott majdnem összezezza.

A negyven kilenczszeres millióm s Bob Tarnhill palotájának fényes termeiben ünnepeken ékített, lármás ember-csoport mozog fel s alá. Fred fellélegzik. Haragja elszáll a forró, illatérhes légárban, villámlámpák vakító fényénél — exotikus növények, mámorító zene, asszonyi szemek, melyek még a rózsás fülek ragyogó briliántjainál is szebben csillognak. . . Fred úgy érzi, hogy ebben a hullámzó tömegben az egyesnek, a magánosnak el kell tűnni, ala kell merülni. . . egy heves mozdulattal büszkén egyenesedik ki, úgy hogy a szűk frakk

A függetlenségi és 48-as párt kiáltványát Eötvös Károly szövegezte s ezt a pártkör csütörtökön este tartott értekezletén vette tárgyalás alá. Az értekezleten, melyen Irányi Dániel előkölt, hosszabb vita folyt a kiadvány némely pontja felett, melyben résztvettek Polonyi Géza, Lukács Gyula, Török Kálmán, Justh Gyula, Tóth Ernő, Bornemissza István, Illyés Bálint és Irányi Dániel. Pár lényegtelen módosítással teljes szövegében elfogadták az Eötvös Károly által előterjesztett kiáltványt.

Az értekezlet Eötvös Károlynak az általa szerkesztett lelkes hangú, tartalmas munkáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Együttal elhatározták, hogy a kiáltványt 40.000 példányban kinyomatják s az ország választói közt elterjesztik.

A kiáltvány utalással arra, hogy a párt hazafias feladatának és köteleességének tartja az országgyűlés berekesztése idején a nemzethez fordulni, mindjárt bevezetőleg hangsúlyozza, hogy a kormány az országgyűlés idő előtti feloszlataival vétett a nemzet ellen s veszedelmes példát nyújtott a jövődre.

Az alkotmányoknak — szól a kiáltvány — s a nemzet jogainak és szabadságainak egyik legjobb biztosítékát a költségvetési jog képezi. S ha a nemzet törvénykezési képviselete e fontos jognak gondos és szabad gyakorlásában korlátoztatik: ezáltal multhatatlanul meggyöngyösködik az alkotmány biztosítékai. Békeséges időben, rendes viszonyok közöttily helyzetet teremteni, a koronát ily intézkedésre bírni, a törvényhozást ily kényszer alá helyezni nemcsak szokatlan, de indokolatlan is. Az a kormány, mely ezt cselekszi, súlyosan megsérti alkotmányos köteleességét.

Bizonyítja ezután a kiáltvány, hogy a kormány indokolása, hogy országos szerte megindultak a képviselőválasztási mozgalmak s e körülmény akadályul szolgál abban, hogy az országgyűlés nyugodtan tanácskozzék — valótlan, mert alig tizenötre megy ama választókerületek száma, melyekben a kormány feloszlatai terve előtt választási értekezletek tartottak. Különbösen is az országgyűlés tanácskozási minden izgalomtól ment, teljes nyugodtsággal folytak. De nem nyújt elfogadható indokot, ha országos szerte megindult volna is a választási mozgalmak, mert ez a képviseleti alkotmány kifolyása.

minden ízében megrecseg. . . az nem lehet, az nem szabad, hogy itt, éppen itt bukják el. . . küzdeni fog a hullamokkal. . . s csak a fej, a fej maradjon ki a zajgó habokból. . .

— Arabella!

Drága brokát ruhában, melyet vagyonokat érő gyöngyörök ékítenek, nemes kövekkel, melyek inkább egy fejedelemnéhöz, mint demokrata leányához teszik hasonlónak, áll a meglepődött Fred előtt Tarnhill Arabella.

— Az istenért Fred. . . mindig ily alchimista tekintettel megy a bálba?

Fred e pillanatban titkos esküt tesz, hogy a legközelebbi alkalomkor szabóját lemészárolja. Arabella tekintete csudálkozva siklik át rajta, de egy pillanatig, mintha egész csalódottan, a ránczokat nézte volna, a ránczokat, melyek a rossz szabású frakkon a váll és kar között lesznek láthatók.

— Arany? Nem! gyöngy az, melynek bírásáért epekedem!

— Tehát nem arany-csináló, hanem gyöngyhalász! mondja nevetve Arabella, mi alatt a Fred tekintete gyönyörrel öleli fel a junói termetet. Szőke haj, két szempár és piros ajkak — Fred nem foghatja fel — hisz mindez sok más ezer lánynál is megtalálható. . . ah, mily árulás ezen ideál ellen! Arany-szőke haj, a mely ugy fénylene? Ily érzelmeteljes szempár? és aztán ez a gyöngye s finoman metszett ajak? — Oh nem! Sehol! . . .

A párocska a téli kertbe lépdel át — s egy csendes, virágok és füvektől illatos rejtek helyre vonul el.

— Igen gyöngy-halász, Arabella! Alá merülök a tenger mélyébe, hogy kiemeljek onnan

E felfogás oda vezet, hogy a kormány nem óhajta s még az országgyűlés feloszlataival is meggátolni törekszik az eszmék tisztulását, a politikai kérdéseknek a választó-férfiak által való nyílt megvitatását s a választó-közönség meggyőződésének szabad eszmecseréje után való megérlelődését.

Kiemeli a kiáltvány, hogy a kormány azért hajlatja oly gyorsan végre a választásokot, hogy a választóknak, a zordon téli időt, járványos betegségeket is számításba véve, ne legyen elég idejük és módjuk se a fennforgó kérdések teremtésére, se a jövődől törvényhozás kijelölendő tagjai iránt biztos tájékozást szerezni.

S ily viszonyok közt mi biztosíthatja a választások tisztaságát és szabadságát? Sorra veszi ezután a kiáltvány, hogy a főispáni intézmény, a választási törvények végrehajtása körüli eljárás, a közigazgatást tisztviselőkre gyakorolt nyomás, a vesztegetés stb. mind a szabad választás eltorzítására vezetnek. Az országgyűlés váratlan feloszlata s a választások erőszakos siettetése, a téli idő akadályaival is szövetkezve, nem más, mint a szabad választás újabbemű meghamisítása. A Tisza-kormány is élt törvénytelen eszközökkel, de korlátlanul és szabadon engedte a nyílt eszmecserét, a politikai kérdések szabad megvitatását. A Szapáry-kormány ezt is meg akarja hiúsítani.

Felsorolja a kiáltvány a most feloszlalt országgyűlés nemzetrontó alkotáseit: a véderő-törvényt, Kossuth Lajos hontalanítását, a magyar fegyvergyár megbuktatását, a közigazgatás államosi-tásának megkísérlését stb. Világos törvények megszegésével ismételt kísérletet tett már a magyar kormány a sajtószabadság korlátozására is, hatalmi szóval s az egyedül illetékes sajtó-bírószággal a közértelemmel szembe fordítván némely hírlapok terjesztését. Magyarország kormányzó férfiai a kormányzást és törvényhozást rész szerint udvari és osztrák irányban s nem magyar nemzeti irányban vezetik.

Felhívja a nemzetet, hogy az egyetemes választások alkalmával a függetlenségi és 48-as pártnak minél több s minél szilárdabb híveit válassza meg a

képviselőházba. Felsorolja a párt programjának fő közjogi elveit s utal a militarizmus kinövésére. Hova lenne a magyar törvényhozás tekintélye s a magyar kormány befolyása az udvari és osztrák nyomás ellenében a függetlenségi és 48-as párt nélkül?

A novidvori és székesfehérvári botrányokat felemlítve, elmondja a kiáltvány, hogy ugya Jellasics sirjának megkoszorúzásá, mint Székes-Fehérvárott Kossuth arczképének leleplezése ellen való főispáni támadás nem véletlenek. Ezek egy terjeszkedni s megerősödni törekvő rendszer jelenségei.

A párt küzd a választások tisztaságának és szabadságának biztosításáért, az önkormányzat föntartásáért, az állami tisztikar szolgálati viszonyainak szabályozásáért. Szükségesnek tartja a vallás-szabadság kimondását, a házassági jognak a kötelező polgári házasságra alapítását s ezekkel kapcsolatosan minden felekezet közt egy házasságra, mint az áttérésre, valamint a hitközségek szervezésére és kormányzására nézve a teljes egyenjogúság megállapítását s a felekezetek önkormányzati jogának biztosítását.

A függetlenségi és 48-as párt megvalósítani törekszik az iparnak és kereskedelemnek szabadságát s a súlyos adók címzen rájuk mért büntetések eltörlését; a militarizmus megszüntetését, a katonai szolgálati idő leszállítását s ez alapon majdnem elviselhetetlenül súlyos adóterheink enyhítését. Ugy az adóigazgatásban, mint az általános közigazgatásban független közigazgatási bíróság alkotandó. A párt követeli a választási jog kibővítését s a munkásszótálya is az összes politikai jogok kiterjesztését. Védi a bíróságok függetlenségét s az igazságszolgáltatásnak a szóbeliségre fektetését. Követeli a serdlő nemzedéknek hazafias és nemzeti irányban való nevelését és oktatását, de másrésztől a nemzetiségi törvénynek hazánk nem magyarajku polgárai javára és megnyugtatósára teljes alkalmazását. A párt célja: jól rendezett magyar állam, jólétek örvendő polgárokkal.

Nálunk a korona már tulságosan

szegény embernek, s megkivánhatom vómtól, hogy meglegyen az alapja a későbbi gazdagodáshoz. Lásna kedves doktor ur (Bob Tarnhill majdnem bizalmas lesz), ez az alap, melyet megkell szereznie, az első millió, ha ezt megszerzte, nem mondom, hogy kevés fáradsággal, de aztán a többi magától jó. Bizom azonban önhöz, hogy a kezdet nehézségeit mihamar lefogja győzni. . . . Bella fiatal és esküszik, hogy önön kívül mást nem választ. . . . tehát egész nyugodtan készülődhetik azon alap összegyűjtéséhez. . . . mint mondtam, csak az első milliót kell felmutatnia. . . .

Mikor Fred a palotából ki épett. érezte, hogy ő a világ legszerencsétlenebb embere.

Csak oly határozottan ne monda volna az öreg, hogy egész nyugodtan készülődjek a saját temetéséhez? . . .

Az első millió!

Midőn Fred haza érkezett, melancholikusán számllalta össze értékeit. — Aztán titkosaton uton egy levelet juttatott el a Bob Tarnhill leányához:

— Megkíséreltem, hogy ama drága gyöngyszemet kihalászhasam, egy borzalmas zátóny azonban megakadályozott tervemben: Atyád nem akar mitsem tudni házasságunkról elebb, mig az első milliót fel nem mutattam neki. Sejttem, hogy te nem várakoznál oly hosszú ideig, — de meg különben is jogtalanság volna tőled azt kívánni. Isten veled kedvesem, igen szerencsétlen vagyok. Fred.

Majd a »szegény lányka«, a »drága gyöngyszem« is válaszol.

Céd.

hatalmas, a kormányok a szabadságot és jólétet már agyonkormányozták.

A nemzeti pártokról elmondja a kiáltvány, hogy tiszteltetelmű és tehetséges férfiakból áll a szabadelvűség belső állami intézményeinek fejlesztésére hasonlíthatatlan tisztább és megbízhatóbb, mint a kormánypárté. De mert a 67-iki alapon áll a nemzet végzettségét elérhessük, a nemzeti párt javaslatai is egyedül a függetlenségi párt álláspontjáról vitathatók. Nem hihető, hogy a mire Deák Ferencz a maga álláspontján képes nem volt, azt például Apponyi Albert gróf ugyanazon állásponton elérhesse.

A 48-as párt tagjai szintén tiszteltetelmű, tehetséges férfiak, kik a függ. és 48-as pártból váltak ki. De két elvük lényegesen eltér a függetlenségi párttól és e miatt váltak ki. Egyik elvük az, hogy ők lehetők és megengedhetőnek vélik, hogy államjogi programjuk egyes pontjai a körülmények szerint egymás után és külön is megvalósíthatók s p. u. a közös hadsereg egyes részei természetes egymásutánban önálló nemzeti hadsereggé átalakíthatók. E felfogást a kiáltvány tévesnek mondja, mert Magyarország és Ausztria közt csak két fenntartható viszony létezhetik: vagy az 1867-iki ideiglenes, vagy pedig annak mellőzésével a két államnak egymással szemben teljes függetlensége. — Hazánk függetlenségének habár ideiglenesen is megengedett csonkassága az egész függetlenséget veszélyezteti.

Másik elvük az, hogy ők megengedhetőnek, sőt bizonyos esetekben szükségesnek tartják, hogy a delegációban a közjogi ellenzék tagjai is részt vegyenek. Ez azonban a delegáció intézményének gyakorlatilag való elfogadását is jelentené. A függetlenségi párt nem vehet részt a delegációban azért sem, mert ha ott lenne és hallgatna, akkor hűtlenné válnék a nemzet bizodalman nyugvó honfőköltelességhez, mely a nemzeti függetlenségi eszméknek hirdetését teszi a párt feladatává. Ha pedig a delegációk tárgyalásai közben a csekélyv terére lépne a párt, akkor a magyar országgyűlés súlypontját nagyrésztben oda helyezné át s e közösségi bizottságot egy közös birodalmi törvényhozási látásmódjával ruházná fel, — de mindenesetre függetlenségi törekvéseink bírjaként ismernék el tényleg az osztrák delegációt is, mely esetenként a magyar delegációval együttes ülésben szavaz és határoz.

Foglalkozik ezután a kiáltvány az ellenvetéssel, hogy a függetlenségi és 48-as párt függetlenségi elvei mellett az idő szerinti gyakorlati politikát nem folytat, mivel szemben utal arra, hogy a párt az utolsó két év alatt megbuktatta a véderőről szóló törvényjavaslat egyik fe-

lette ártalmas részét. És megbuktatta azon államotörvényjavaslatot, mely a korona hatalmát s a kormány jogkörét a szabadság megfelelő biztosítékai s a nemzet ellenállási erejének fokozása nélkül akarta kiterjeszteni. Ezek kétségtelenül nagy gyakorlati eredmények s a parlamenti kisebbség híven teljesíti már akkor is kötelességét, ha ártalmas javaslatok ellen ernyedetlen buzgalommal harcol s ha nyílt veszélyeket elhárít nemzetéről.

Utál a kiáltvány arra, hogy a párt tisztán megőrizte és hirdette a valódi szabadelvűség eszméit oly időszakban is, amikor a vélemények áramlata ezekre semmiképpen nem volt kedvező.

Végül lendületteljes szavakban a független Magyarország eszméje mellé való sorakozásra hívja fel a választókat.

A kiáltvány ez aláírást viseli: »Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tagjai.«

Bucszatás. A régi szabadelvű párt zöme a politikától visszavonul. Ivánka Imre magára nézve ezt választóhoz intézett levélben jelenti ki. Csernátony nem szándékozik fellelni Fiumében, sem egyebütt nem jelöltet, mondják, hogy nem is vállal képviselőséget. Jókaiinak nincs kerülete. Boross Bálint már visszalépett, Podmaniczky Frigyes csak Budapesten a belvárosban lép föl és más mandátumot el nem fogad, ha megbuknék, Ivánkával együtt a főrendiházba fog kineveztetni. Ugyanezt beszélék Péchy Tamásról és magáról Tisza Kálmánról, ki a nagyváradi jelöltségre nézve még nem nyilatkozott. Br. Kemény János is barátja, nógrádi Szontagh Pál mellett foglalja újra helyét, a kivel annyi évig együtt ült a házban és a szabadelvű körben s egy napon nevezettek ki excellenziás uraknak is. A képviselőház fősztálya s az új választások után csakhamar bekövetkezik a főrendiházi tagok kineveztetése.

Az iskolák helyei és a tanítói lakások.

Debreczen, decz. 31.

Hogy a belvárosi leányiskolák nem egy telken vannak csoportosítva, hanem czélszerűségi szempontból az egyes városrészek között elosztva: ezen körülményt nem lehet arra magyarázni, mintha ez ezért történt volna, — hogy az iskolai telekhez tartozó föld haszonélvezete a tanítói fizetés szükségleteinek kiegészítő részét képezze.

Nem, mert ki gondolhatna olyat, hogy a régi városi atyák csupán azért jelöltek volna ki minden fűtőházba egy-egy iskolát, — hogy azoknak földjeit a tanítók fizetés fejében élvezhessék.

Szerintem ez csak másod rendű dolog volt. A fűtőházak oda irányult, hogy mindenik városrész a neki megfelelő fűtőházban keresse és találja fel iskoláját.

Azt mutatja a történeti fejlődés is, hogy a nemes város, egyetértve az ev. ref. egyházzal, — mindenkor az iskolák kijelölés és felállítására intézkedhetett első sorban és csak azután jöhetett szóba a tanítói fizetések rendezése és megállapítása.

Erre mutat egy 1708-ból fennmaradt közgyűlési végzés is, — mely szerint: a nemes városi tanácsjónak látta

Bob Tarnhill három millióval lett szegényebb, mit ő egyetlen leányának Arabellának hozományként adott — három millió igen kevés egy negyvenkilencszerez millióstól — általános meggyőződés ez — sőt a lakadalmi vendégek is ejtettek efelett szót.

Fred azonban Arabellát bírva leírhatatlanul szerencsés, erette szívesen lemondott volna az egész hozományról is, ha csak bizonyos okokból, azt kivételten nem tartotta volna.

Három nap mulva az esküvő után belép Fred az apósa dolgozó-szobájába és számokkal, irásokkal bizonyítja, hogy bankutalványokban egy egész milliónyi összeget nevezhet a magáénak. Az öreg megvan elégedve és örömetlen bólint:

— Jó, jó fiacskám, látom rendben van minden, meg van a kívánt millió. De mondd, ki kölcsönzött neked így sok pénzt? ... Fred habozik egy pillanatra.

— Nos? — A feleségem!

— Az öreg csak idő mulva tér magához, de aztán megszorítja a Fred kezét: — Valóságos fináncz genie vagy! mondja kacagva, társamul fogadlak.

Fred beleegyez, de őrizkedik el: úlni, hogy ki is volt valójában az a tulajdonképpeni »fináncz genie« ...

Fordította: J. Mórós Pál

ugyintézkedni, hogy Isten dicsőségére egyházunk épületei a leányiskolák jobbrendbe állíttassanak.

Ezen jobb rendbeállítás pedig nem lehetett más, minthogy az iskolák helyei a belvárosokban, utcánként felosztva, közel a templomokhoz kijelöltesse és a rossz állapotban levők kijavíttassanak.

Es csak miután ez megtörtént: következhetett a tanítói állomások szervezése s a fizetés megállapítása, — mely hogy nem lehetett mindjárt földfizetés, hanem a gyermekek szülei által fizetett tandíj: mutatja egy később keletkezett közgyűlési végzés is, mely szerint: minthogy a szülők között többben a nyomorúságos fizetést sem teljesítették, a nemes város hivatalos segítséget adott a hátralelők beszedésére.

Nemcsak Debreczenben, de az egész országban megvolt a népoktatásnak az az általános ismert mizériája, hogy némely szülék, — kik meglehetősen számmal találtak, vagy nehezen, vagy sehogyan sem fizették meg a gyermekeik oktatásáért járó tandíjakat.

Az így veszendővé vált tandíjak ellensúlyozásul kaptak az akkori leánytanítók az iskolai telekhez tartozó földök haszonélvezetét.

A legújabb időkben pedig, mikor a nemes város és egyház behozta az igyeniszkolázást: kimondatott, hogy az iskolai épületekhez tartozó föld jövőre a tanítói fizetések tárgyait nem képezheti; tandíj sem szedhető, hanem a nemes város által tett adományok folytán alapult igyeniszkolázási pénztárból kapják ezután a tanítók 4—600 forintnyi évi fizetésüket.

Hogy pedig némely leánytanítók még most is élvezik az iskolai telekhez tartozó földök jövedelmét: az abban leli magyarázat, hogy az igyeniszkolázás behozatalakor még élt, — s jelenleg most is élő 4 öreg tanítónak, a kintszett tandíjak kárpótlásául, a földök haszonélvezete életfogytiglan megengedett.

Es ha a multban nem a tanítóknak adott földfizetés volt az irányadó arra nézve, hogy a belvárosi leányiskolák külön telken álljanak, — ugy nem lehet az ma sem; annyival inkább, mert míg a belvárosi iskolákat a nagyon is érezhető népoktatási szükséglet hozta létre s tartja fenn ma is: addig az ezeket közt földfizetés eltörlése részben bevégzett dolog, részben pedig idő kérdése.

A földfizetés eltörlése s a telek árának emelkedése nem vonhatja maga után annak szükségét sem, hogy a belvárosi leányiskolák más czélra használtassanak, mert azon okok, — melyek a nemes várost ezek felállítására indították: még ma sem szűntek meg.

Szükségét érzi annak minden érdeklődő, hogy a belváros felvezető utcái, — melyekre elődeink körültekintő bölcsessége iskolákat helyezett, — jövőre se maradjanak azok nélkül.

Miért kell hát itt egy tanítói lakással, amott egy két tanteremmel bővíteni az iskola épületet? — kérdehetné valaki.

Erre megadja az egyszerű feleletet a külvárosi iskolák helyi viszonya és folyton szaporodó népessége: a belvárosi iskolákra nézve pedig, — az innen kifelé szorított gyermekek visszautalása.

Hátha a csoportosítás folytán egy tekintélyes és díszes elemi iskolai épületet nyerünk, — melynek ugy is szűkében vagyunk? — mondhatná ismét valaki. Mire önként következik azon magában is érthető felelet, hogy a csoportosítással egy-két épület nyerhetnének ugyan, de még ez az egy-kettő nem valami nagy szaporodást tenne a díszes épületek sorában; míg ha a mostani helyeken építjük ki a belvárosi iskolákat: előreláthatólag több díszes elemi iskolai épületet nyerünk.

Nagy számmal vannak itt olyan polgárok, kiknek érdeke nagyon megköveteli itt az iskolát, — még a tandíj fizetéssel egybekötött leánynevelő intézet mellett is.

Egy — két tanterem számára mindenütt találunk itt annyi helyet és udvart, mint a mennyi Budapesten hat tanteremnek van.

Becsüljük meg hát ezen illő helyen álló telkeket, melyeket a népevelés megszentelt oltáraivá emelt az idő és a közművelődés előcsarnokáivá varázsolt a megszokottság.

De hol is találhatnánk oly nagy telket a belvárosban, melyen egybe csoportosítandó hat tantermet megfelelő tanítói lakásokkal együtt fel lehetne építeni?

Ha nem találunk: a kifelé tolas elvénél kellene maradnunk; ha pedig találni akarunk: tanítói lakások nélkül kellene azokat felépítenünk.

Ez esetben azon tanítók, — kik most jogérvényes fizetés leveleik alapján természetben lakás élvezetével bírnak, — megrövidítve látnák biztosítottak, hitt jogos érdekeiket.

A mi pedig sem igazságos, sem méltányos eljárás nem volna.

Mert azzal, hogy a lakásukból kiszorított tanítók lakbért kapnának: még nem lenne ellensúlyozva az a nagy különbség, mely a természetben lakás és az ezt helyettesítő lakbér élvezete közt van.

Nem buzdítólag hatna ez a polgárok legdrágább kincsét őrző s lelki-terti erőt emésztő nemzeti napszámokra, hanem leverőleg, elszomorítólag.

Ezt pedig senki nem akarhatja.

Mivel tehát a belvárosi iskolák csoportosítását egy helyre építéssel nem lehet ugy keresztül hajtani, hogy a legjogosabb pedagógiai és tanítói érdekeket is kielégítsük, — sem a kifelé tolas elvénél nem hódolhatunk: nincs más hátra, mintha a külvárosi ideiglenes iskolák felépítése után sort kerítsünk a belvárosiakra is, lehetőleg meghagyva azokat mostani helyükön s kiépítve megfelelő tanteremmel s tanítói lakokkal.

Ugy is évtizedek viharaival megküzdött helyei ezek a közművelődésnek; s a kétségbevonhatatlan szükségét pótolnak ezek, míg áll Debreczen s virágozik benne a népevelés.

Lada Sándor.

BELFÖLD.

Az új zágrábi érsek. A Pol. Corr. immár felhivatalosan jelenti, hogy Vucsetich István kanonokat legközelebb ki fogják nevezni zágrábi érsekké.

A függetlenségi és 48-as párt választási manifesztuma már elkészült; a párt végrehajtott bizottsága jóváhagyta s az »egyetértés« tegnap számban hozta nyilvánosságra.

Halálozások. A budapest fővárosi tankerületi főjegyző, Lutter Nándor, a magyar középiskolai oktatás egyik legérdemesebb férja, decz. 30-án d. e. influenzából támadt tüdőgyulladás következtében, életének 71-ik évében elhunyt. Lutter különösen a mennyiség-tant kultiválta és több becses tankönyvet írt a tudományoknak e népszerűlten ágában. Kerkápoly Károly, a budapesti egyetemen a politikai tudományok rendes tanára, Magyarországnak volt pénzügyminisztere, csütörtökön d. u. hosszúságú szenvedés után, életének 67-ik évében elhunyt. Számos tudományos munkát írt, melyek tovább főtartják a nevét, mint balsikerű pénzügyminiszteri működése.

KÜLFÖLD.

A kereskedelmi szerződés. A Times egy párisi távirata szerint Pétervárot tárgyalások indultak meg Németország és Oroszország közt, a mely tárgyalásoknak az a céljuk, hogy Oroszország csatlakozzék az új közép-európai kereskedelmi szerződéshez.

Varsóban minden oszóns. Varsóból érkezett hírek szerint ott új elfogatók történtek s a czitadellában harmincz tanuló börtönöztek be. Az elfogottak közt van Smolniczki ismert lengyel író is. Több magánembernél és a Gazeta Polska szerkesztőségében házkutatás volt, a rendőrség valami titkos szövetséget szimatol. Pétervárról a császári iroda harmadik osztályának egyik vizsgálóbírája Varsóba érkezett.

Ujdonságok.

* 1892. Isten áldását kérjük ez újból Hazánkra. A magyar nép Istenfélő, vallásos nép; Hymuszában is, mit énekel, Isten kéri, hogy áldja meg a magyart. S e vallásos érzület fenntartása mi nálunk egyenesen állampolitikai eszély, mert nem képzhetők nagyobb szerencsétlenség és átok, — mintha népünk kebeléből kivesszék a vallás iránti ragaszkodás.

A büntető törvénykönyvek összes §§-ainál többet ér, ha a nép Istenétől fel és hiszi azt, hogy az tud büntetni és tud jutalmazni.

Ugy is sivár kedélyű kezd lenni az egész társadalmunk. Gyöngye ifjak, kik az életnek még csak báját és varázsát élvezik, s kiket nem gyötörhet a családi gond, s az élet ezer kőzárja, — a legkisebb kellemetlenségre vagy életunságból öngyilkosokká lesznek. — A családok boldogságát is hiába kereszük; az ezernyi s ezernyi válóperek és családi tragédiák mást bizonyítanak.

Nincs érzéke társadalmunknak: megbecsülve szeretni az életet! Mindent, mi széppé, kellemessé tehetné azt, üres ostobaságnak tartunk; a hitet, vallást merő babonáságnak. Csak a — pénz, ez a fő!

Nem jól van ez így! A magyar társadalmat az ideális czélokra is kell figyelmeztetni. A nővény a földből is él, de a napu-gárból is.

Nem elég, ha a tárca tele van és a szív és a lélek üres. Meg kell értetnünk társadalmunk összes körével, hogy a lehajló gerenda alatt és a sima parkett felett egyaránt lehet széppé, kellemessé tenni az életet, csak — megbecsülve szeretni kell azt.

Ha a kötelességtudás fogja áthatni társadalmunk összes rétegeit; ha meghagyjuk népünket vallásában, hitében, miben inkább erősítsük, mint gyengítsük őt; ha kölcsönös megbecsülés fog vezérteni polgártársaink bírálatában; — megelégedetté lesz társadalmunk.

Erre van szüksége ideres, igazított közéletünknek. A mit a politika elkészít, édesítse

azt meg a társ... S ennek lét... retni az... Legyen kötelességen... gyen!

* Kor... ról. Az Ar... ban Ruttk... nak egy lev... szól:

— Boldo... korlat szent... magyar haza... újév. Tiszt... türelmet, s... harcához... színe-java... mény teli i... magyar nem...

* Ha... azzal a fegy... és 48-as pá... hogy — ka... figyelmen k... ségi és 48-... legértelmese... téveszti össz... tást a p... lasztás... szemben a... a kálvínista... mán s szint... nében 3... meg: Sim... Baldacsi...

* A... Értésítő... évfolyamáb... sárnap hely... — diszki...

* Uj... annál fontos... ekkor új be... pézázgym... erről: Figye... gibb kiadás... színű alnyor... folyó évi de... 1892. évi je... nálaton kiv... nálat a t... teljesítéséve...

* Szü... előadások... A tanuló ifj... nélkül térh... mert annak... káció folya... bacillusok... sem maradt... bolozás ur... a »betegség... küsznek elő... zonyos vilá... tni fújtak a... stadium-... *

* At... maros-szige... törvényesé... sen áthelye...

* R... sértlet t... czukrászleg... pisztolytal... bogott egy... sültet és a... Az öngyilk... rendelte me... elszállítva... mert csak a... házba Mikó... okál, hogy... tét. De val... láttak nála... arra kéri, h... jon. Valósz... szerelm, me... sülté. A ré... lövők) (m... meg magát.

* Az... ügyvédi kan... H.-Nánás sz... folytatólag...

* Nem... állott az egy... hogy összeg... megverte az... Az ált... a kapitány... — Van... — Nim... — Az egy... — Va... — Ne... — Ha... — Cs... olyan gyöng... A def... közötti meg... juris.

* A d... január hó 3... nagytanács... Tárgy: Bál

...kiszorított... nem lenne... mely a... lakbér

...polgárok leg... emésztő... leverőleg, el-

...akaratja... iskolák csoporto... nem lehet egy ke-

...pedagógiai... sem a... nincs

...meglétes isko... a helyrosi... azokat mostani

...tantermeikkel s... megküzdött... kétségbe-

...ezek, míg áll... a népnevelés.

Lada Sandor.

LD.

...A Pol. Corr... hogy Vuresich... fogják nevez-

...48-as párt... már elkészült;... a sz

...hagyta s az... hozta nyilván-

...fővárosi... Nandor, a ma... legkedvesebb

...szabó... 71-ik... a mennyiség-

...kérk... a politikai... Magyarországnak

...1892. évi decz. hó végéig használható és hogy 1892. évi január hó 1-től kezdve, eme használaton kívül helyezett bélyegjegyeknek használata a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével fog egyenlőnek tekinteni.

LD.

...szerződés... Pétváro... Magyarországnak

...csendes... Varn... elfogadások

...szabó... 71-ik... a mennyiség-

...kérk... a politikai... Magyarországnak

...1892. évi decz. hó végéig használható és hogy 1892. évi január hó 1-től kezdve, eme használaton kívül helyezett bélyegjegyeknek használata a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével fog egyenlőnek tekinteni.

LD.

...szabó... 71-ik... a mennyiség-

...kérk... a politikai... Magyarországnak

...1892. évi decz. hó végéig használható és hogy 1892. évi január hó 1-től kezdve, eme használaton kívül helyezett bélyegjegyeknek használata a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével fog egyenlőnek tekinteni.

LD.

...szabó... 71-ik... a mennyiség-

...kérk... a politikai... Magyarországnak

...1892. évi decz. hó végéig használható és hogy 1892. évi január hó 1-től kezdve, eme használaton kívül helyezett bélyegjegyeknek használata a törvényes bélyegkötelezettség nem teljesítésével fog egyenlőnek tekinteni.

...azt meg a társadalmi egyívé tartozás tudata. S ennek létfeltétele: megbecsülve szeretni az életet.

Legyen Isten áldása e törekvésen és e kötelességen, — hogy — boldog új-évünk legyen!

*** Kossuth nővére a választásokról.** Az Arad és Vidéke január elseji számában Ruttkayné-Kossuth Lujza asszonynak egy levelét közli, mely többek közt így szól:

»Boldog új-évemet kellene kívánnom a gyakorlat szentesített szokása szerint, hanem a magyar hazafiakra rosszul kezdődik az új-év. Tiszta, aggodalmas szívvel kívánok erőt, türelmet, sikert az előttük álló választási harcokhoz. Szegény magyar nép! Hogy fog színe-java, az, mely meg nem vásárolható, kemény téli időben szavazáshoz menni! Szegény magyar nemzet, rossz időjárásnak rád!

*** Hajdu-Szoboszlón** a kormánypart azzal a fegyverrel szokása szerint, hanem a magyar hazafiakra rosszul kezdődik az új-év. Tiszta, aggodalmas szívvel kívánok erőt, türelmet, sikert az előttük álló választási harcokhoz. Szegény magyar nép! Hogy fog színe-java, az, mely meg nem vásárolható, kemény téli időben szavazáshoz menni! Szegény magyar nemzet, rossz időjárásnak rád!

*** A fegyver.** Szatmár mellett Pettényben megrendítő szerencsétlenség történt a napokban. Ifj. Bözörményi Sándor földbírtokos kocsisa Vlád Demeter átmegy a szomszédba. Mig a szobában beszélgetnek, észreveszik, hogy a ház felé közeledik Solyom Ágnes szakácsné. Vlád Demeter azt mondván, hogy megakarja ijesztetni Ágnest, beugrik a kamarába, és leve-szi a szegrel az ott levő puskát s azt a házagazda kis gyermekével visszatér szakácsnéra fogja. »Most véged van Ágnes, — s a szerencsétlen leány a következő perczben holtan rogyott össze. A fegyver srtéttel velt töltve s a szerencsétlenül járt leány tüdejébe hatolt. — Vádat adták a szatmári kir. ügyész-ségnek.

*** Sorozáson.** A sorozó-bizottság előtt egy öngyöngé elméjű legény áll, a kit az elnöklő ezredes meg akar vizsgálni, hogy meggyőződjék róla, hogy igazán nem lehet-e őt katonai szolgálatra használni. Megkérdi hát tőle:

— Hogy egy pohár pálinka?
— Három krajczár — felel a bamba regruta.
— Hát harmincz krajczárért mennyi pálinkát kapsz?
— Hát... sokat!

*** Nyalánk hetes.** Nagyon szeretheti az édességet Debreczeni Károly, ki egyik kereskedőnk házi szolgálója, képes volt még lo-pásra is vetemedni érte. Lekapott a pinczébe, a hol is addig irtigette a finomabbnál-finomabb tokjai asszuk, »madeiras«. stb. üvegeket s szopogatta a nádmézet, mig rajta nem kaptak... Most kénytelen az ügyesség nem éppen változatos koszával meg elégedni.

*** Kétéves önkéntesek kérelme.** A hadügyminisztériumhoz a második évet szolgáló önkéntesek közül többen folyamodtak, hogy az élelmezési szolgálatban tölthessék ki a második esztendő. A miniszter ezeket a kérényeket haladéktalanul elutasította, mert a védtörvény világosan kimondja, hogy az illető önkénteseknek csapataiknál kell kitölteni második évüket.

*** Köszönetnyilvánítás.** N. t. Dicsőfi József helybeli ev. ref. lelkész ur decz. hó 28-kán hozam intézett átirata mellett összesen 114 forint és 3 darab huszast küldött kezéhez. Ezen összeg az átiratban névszerint megjelölt helybeli kegyes jótévedőkől begyűlt, a czégléd utcai új templomban felállítandó orgona és templomi szószek költségeinek fedezésére, továbbá a bukovinai ev. ref. egyház javára levén fordítandó, én ezen összeget, az ev. ref. egyház pénztárába a már e czélra begyűlt összegekhez csatolva végtet be is utaltam. Az átiratban jelzett kegyes jótévedők a következők: a, az új templom orgonájára: Öv. Kálmán Józsefné Czégléd u. 58. sz. 10 ft. Kiss Lajosné Varga u. 2445 sz. 2 ft. Bozoki Mihályné Czégléd u. 146 sz. 2 ft. Oláh Istvánné Hatvan kv. 3284 sz. a. 3 ft. Hüse Jánosné Czégléd u. 254 sz. a. 3 db. huszas, Móré Jánosné Czégléd u. 231 sz. a. 2 ft. id. Ménes András Kis mester u. 1129 sz. a. 5 ft. öv. Dicsőfi Józsefné 10 ft. öv. Vértessy Lajosné 25 ft. Összesen 59 forint és 3 darab. huszas; b, — az új templomi szószekre: Tóth Ferenc és neje Anna u. 2309 sz. a. 50 ft. c, a bukovinai ev. ref. egyház részére: öv. Vértessy Lajosné 5 ft. Együtt 114 ft és 3 db huszas. Addig is, mig ez adományokról az ev. ref. egyház presbyteri közgyűlésének jelentést tehetnek, fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetem nyilvánítását. Debreczen, 1891. decz. 31. B. e. k. Mihály h. gondnok.

*** Ragályos betegségek** uralkodási idején, különösen pedig az 1889—90 évi influenza alkalmával Malton (Gieshübler savanyu-vize használatán kitűnő gyógyhatásának bizonyult; — egyáltalán a légzőszervek hurutos állapotai, valamint emésztési zavarok azon betegségek, a melyeknél a Gieshübler savanyuvizet reg időktől fogva kitűnő eredménnyel használ-tatik.

A kiadóhivatal kérelme. Kérjük azon vidéki olvasó körök elnökségeit, melyek lapunkat jártatják, hogy directe hozzánk címzett posta utalványo- kon sziveskedjenek előfizetni, mert az előfizetést közvetítő könyvkereskedők 10—20 % -ot levonják az előfizetési

pénznek; mi pedig lapunkat csak a teljes előfizetési összeg ellenében szolgál-tatjuk ki, s előfizetések fylvételére vidé- ken egy könyvkereskedőt sem bízunk meg.

A kiadó hivatal.
»Fináncz, kucseber és Mihaszna András.«
— Igaz történet. —
Motto: »Tres faciunt collegium.«

»Fináncz, kucseber és Mihaszna András! — Hogy kerül e három csodateremténye az Urnak így össze? ... Talán csak nem annál az elvnel fogja, hogy: »tres faciunt collegium?« ... Na hiszen furcsa egy »collegium« volna az! — Pedig így össze fognak kerülni ezek, nevezetesen: a fináncz, kucseber és Mihaszna András! — Hol? kérdezhetik olvasóim, hát a — vádoltak padján... A »miért-re« meg a következő történettel adjuk meg a feleletet:

Pipafüsttel, emberekkel telt kis korcsma-helyiség. Zaj, pohárcörgés, zagyva beszéd, lobogó gázláng, fel s alá futkosó pinczérnyerek, emberek, asszonyok, savanyuvizes üvegek, katonák, füstölögő virginia szivar, krigi sör, cigány muzsika és még sok-sok más csoda alak takarva gomolygó füstfellegetől...

Majd nyílik az ajtó s belép egy, ártatlan lelkületű kucseber, ki meggörnyedt hátán ne-héz kosarat cipzel. Datolya, aszalt szilva, narancs, citrom, mézédés malaga, ballerinas »iskatulya«, szárdinias doboz, pergelt mandula, savanyuságok, édességek sok féle alakban — találhatók mind-mind e varázskosárban...

A szegény kucseber, — kit a nyervágy szomján kívül, az életfentartás ösztöne is vezérel ama kanyargós zarándokútján, mely kocsmától — kávéházig, és kávéháztól — korcsmáig vezet, — egész gyantulanul lép be a füstös korcsma-helyiségbe, mely zibongó vendégek hadával van telve. — Hogy örül a lelke a szegény kucsebernek, ha elgondolja, hogy mennyi »haszon« üti most itt a markát. A kosarat leteszi egy sarokba. Elindul, kezében a szerencse számokat tartalmazó zacskóval. Odalép minden asztalhoz, folyton csak azt hajtogatván:

— Kucseber? ... Kucseber? ... Minden a legpompásabban megy... Hah, de most torkán akad a szó:

— Ku-ku-cseber? ! rebegi megilletődve. Űlvén, annál a szeglet-asztalnál, a melyhez most lépett éppen egy valóságos, »kétcsillagos« »Wekerle«-huszár, alias fináncz. Mondom, egy valóságos, előfinánczoska...

— Kunkorgós bajusz a »vorschrift-mässige« metszett orr alatt, szétálló nagyfülek, vizsgáló szem, melynek »phosphor« színű ragyogása nem sok jót ígér. Remek zöldszujtásos egyenruha. Ezüst színóros tiszti-sapka, mely a la Angyal Bandi van a szemre vágva. Görbe gyilkos lecsüngő zöldszelyem botjával, topa lábak, füstölögő »vergónia.«

— Ah, mondia, a zöld-mezes vitéz ur. Kezem közt vagy hát jó madár — kucsebernek legeselebbjé. Hát már elfeledted azt a törvényt, melyet minden jó kucsebernek tudni kellene s mely a »szerencse játékok« bármely nemét is állami »monopolium«-nak minősíti? Elfeledted volna? ... Ugy e hogy nem? De hát akkor mit akarsz avval a kezében szorongatott zacskóval, mely számokat rejt magában?

— Talán csak nem játszani?... Persze, hogy nem, nem! (egész gunyosan). Nohát adsa csak ide a »zacskódót«, majd játszom én veled mindjárt »szerencse-játékot«, csak-hogy a rendőri közögek jelenlétében! szol a bösz fináncz, ki elveszi a remegő kucseber kezéből a »nyeresch« számokkal telt zacskót. Aztán megy kifelé az ajtón, — rendőrököt akar hívni, kik letartóztatassák, vagy mit tudom én, hogy mit tegyenek a megrökönyödött »gotschei« ivadékkal...

A fináncz ki, — könyörgő kucseber utána. — Tekintedsz uram, tekintedsz uram, ne bántson engemet... Nizzen a családfamat, — sok gyermek iczinkók-piczinkók, nagy adó, kevisch nyereschig, rossz időjárás, mond egy szuszra a kucseber.

A bösz fináncz nem hallgat rá, végzi pontosan kötelességét, — kiált: — Hé-é-é!!!... Hó-ó!!!... Már jönnek is a szuronyos »caballero«, kiknek rövid metszésű spanyol köpenyke a nyakukba kerítve, s kiket mi — persze magunk között — Mihaszna Andorkáknak is nevezünk... Meg két lépés, s már mindjárt itt vannak.

— Nagyzsákos uram, fordít egyet a szaván a leleményes eszű kucseber, ne akárgó rosszámat, adjá vissza a »zacskóskát«, adok — adok — mondja felénk, siránkozó hangon. — Mit...? Mennyit...? vág a szavába nagy mohón, a komor arcú fináncz.

— Három ezüst forintot! Tiszta, szip, uj veris... — Adsa! — itt a zacskó! — Távozz! — mond nagyuri »grandezzával« a fináncz ur, ki is majd a jelenet lefolyását, kiváncsian bámuló két szájtáti rendőrhöz fordulva, Imigyen deklamál:

— Fogja kendtek! Itt egy forint! — Menjenek, s igranak egyet »hivatalosan« az én egészségemre az — »Aligálló« korcsmában!

A kötelességtudó Andorok »bárány bőr sapkájukat« földig emelve — há! alkodnak, majd nagy csörtetéssel távoznak s tűnnek el az éji homályban...

...pénznek; mi pedig lapunkat csak a teljes előfizetési összeg ellenében szolgál-tatjuk ki, s előfizetések fylvételére vidé- ken egy könyvkereskedőt sem bízunk meg.

A kiadó hivatal.
»Fináncz, kucseber és Mihaszna András.«
— Igaz történet. —
Motto: »Tres faciunt collegium.«

»Fináncz, kucseber és Mihaszna András! — Hogy kerül e három csodateremténye az Urnak így össze? ... Talán csak nem annál az elvnel fogja, hogy: »tres faciunt collegium?« ... Na hiszen furcsa egy »collegium« volna az! — Pedig így össze fognak kerülni ezek, nevezetesen: a fináncz, kucseber és Mihaszna András! — Hol? kérdezhetik olvasóim, hát a — vádoltak padján... A »miért-re« meg a következő történettel adjuk meg a feleletet:

Pipafüsttel, emberekkel telt kis korcsma-helyiség. Zaj, pohárcörgés, zagyva beszéd, lobogó gázláng, fel s alá futkosó pinczérnyerek, emberek, asszonyok, savanyuvizes üvegek, katonák, füstölögő virginia szivar, krigi sör, cigány muzsika és még sok-sok más csoda alak takarva gomolygó füstfellegetől...

Majd nyílik az ajtó s belép egy, ártatlan lelkületű kucseber, ki meggörnyedt hátán ne-héz kosarat cipzel. Datolya, aszalt szilva, narancs, citrom, mézédés malaga, ballerinas »iskatulya«, szárdinias doboz, pergelt mandula, savanyuságok, édességek sok féle alakban — találhatók mind-mind e varázskosárban...

A szegény kucseber, — kit a nyervágy szomján kívül, az életfentartás ösztöne is vezérel ama kanyargós zarándokútján, mely kocsmától — kávéházig, és kávéháztól — korcsmáig vezet, — egész gyantulanul lép be a füstös korcsma-helyiségbe, mely zibongó vendégek hadával van telve. — Hogy örül a lelke a szegény kucsebernek, ha elgondolja, hogy mennyi »haszon« üti most itt a markát. A kosarat leteszi egy sarokba. Elindul, kezében a szerencse számokat tartalmazó zacskóval. Odalép minden asztalhoz, folyton csak azt hajtogatván:

— Kucseber? ... Kucseber? ... Minden a legpompásabban megy... Hah, de most torkán akad a szó:

— Ku-ku-cseber? ! rebegi megilletődve. Űlvén, annál a szeglet-asztalnál, a melyhez most lépett éppen egy valóságos, »kétcsillagos« »Wekerle«-huszár, alias fináncz. Mondom, egy valóságos, előfinánczoska...

— Kunkorgós bajusz a »vorschrift-mässige« metszett orr alatt, szétálló nagyfülek, vizsgáló szem, melynek »phosphor« színű ragyogása nem sok jót ígér. Remek zöldszujtásos egyenruha. Ezüst színóros tiszti-sapka, mely a la Angyal Bandi van a szemre vágva. Görbe gyilkos lecsüngő zöldszelyem botjával, topa lábak, füstölögő »vergónia.«

— Ah, mondia, a zöld-mezes vitéz ur. Kezem közt vagy hát jó madár — kucsebernek legeselebbjé. Hát már elfeledted azt a törvényt, melyet minden jó kucsebernek tudni kellene s mely a »szerencse játékok« bármely nemét is állami »monopolium«-nak minősíti? Elfeledted volna? ... Ugy e hogy nem? De hát akkor mit akarsz avval a kezében szorongatott zacskóval, mely számokat rejt magában?

— Talán csak nem játszani?... Persze, hogy nem, nem! (egész gunyosan). Nohát adsa csak ide a »zacskódót«, majd játszom én veled mindjárt »szerencse-játékot«, csak-hogy a rendőri közögek jelenlétében! szol a bösz fináncz, ki elveszi a remegő kucseber kezéből a »nyeresch« számokkal telt zacskót. Aztán megy kifelé az ajtón, — rendőrököt akar hívni, kik letartóztatassák, vagy mit tudom én, hogy mit tegyenek a megrökönyödött »gotschei« ivadékkal...

A fináncz ki, — könyörgő kucseber utána. — Tekintedsz uram, tekintedsz uram, ne bántson engemet... Nizzen a családfamat, — sok gyermek iczinkók-piczinkók, nagy adó, kevisch nyereschig, rossz időjárás, mond egy szuszra a kucseber.

A bösz fináncz nem hallgat rá, végzi pontosan kötelességét, — kiált: — Hé-é-é!!!... Hó-ó!!!... Már jönnek is a szuronyos »caballero«, kiknek rövid metszésű spanyol köpenyke a nyakukba kerítve, s kiket mi — persze magunk között — Mihaszna Andorkáknak is nevezünk... Meg két lépés, s már mindjárt itt vannak.

— Nagyzsákos uram, fordít egyet a szaván a leleményes eszű kucseber, ne akárgó rosszámat, adjá vissza a »zacskóskát«, adok — adok — mondja felénk, siránkozó hangon. — Mit...? Mennyit...? vág a szavába nagy mohón, a komor arcú fináncz.

— Három ezüst forintot! Tiszta, szip, uj veris... — Adsa! — itt a zacskó! — Távozz! — mond nagyuri »grandezzával« a fináncz ur, ki is majd a jelenet lefolyását, kiváncsian bámuló két szájtáti rendőrhöz fordulva, Imigyen deklamál:

— Fogja kendtek! Itt egy forint! — Menjenek, s igranak egyet »hivatalosan« az én egészségemre az — »Aligálló« korcsmában!

A kötelességtudó Andorok »bárány bőr sapkájukat« földig emelve — há! alkodnak, majd nagy csörtetéssel távoznak s tűnnek el az éji homályban...

A zöld egyenruha délczege viselője pedig, sarkon fordulva körültekint, majd a »két ezüsttallérra« rugó »rebachot« zsebre vágva, szintén »hivatalos« méltósággal — távozik...

Mint értesültünk azonban a »collegium« tagjai, egy helyen alkalmazott felje-jelentés következtében, ismét talál-kozni fognak, és pedig, — mint már mondtam is — a vádoltak padján...

Paulus.

Színház.
Körözött színész. — Pécs város tanácsa megkeresést intézett az aradi rendőrséghez, hogy Krasznai Mihályné (Farkas Janka) ismeretlen tartózkodású színésznőt illetőségének megállapíthatása végett köröztesse.

Bálrendezők figyelmébe! A közelgő farsang alkalmából ajánljuk a »Debreczen« nyomda-részvénytársaság könyvnyomdáját a bálrendező helybeli és vidéki egyletek, társulatok és iparosok figyelmébe, hol **báli meghívók** és **tánczrendek** díszes és izléses kivitelben **gyorsan és jutányos árában** készíttetnek. (Üzlet hely: nagy-utca 1702. sz. Konrád-házban.)

Szerkesztői üzenet.
Boldog új-évet kívánunk lapunk t. előfizetőinek és munkatársainak s kérjük őket, hogy támogatásukat a jelen évben se vonják meg tőlünk!
K. H. L. Kisújszállás. Köszönjük az érdekes történelmi adatokat s közelebb közölni is fogjuk.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra

BÁLI SZÖVETEK, színes selymek, **FRANCZIA VOILE-OK,** atlasz, satin és batistok,

továbbá: **LEGYZÖK, VIRÁGOK, CSIPKÉK,** báli belépők,

melyeket igen **olcsón** árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, ROZSATÉR. Mintakal kívánatra készséggel szolgálunk 508. —20.

Az 1600. számú háznál szeglet helyen

egy jól felszerelt bolt

lakhelyvel vagy a nélkül május 1-ső napjától

kiadó.

Értekezhetni ott helyben.

NŐI DIVAT TEREM

Kunz József és Társa

czégnél **DEBRECZEN,**

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a **legujabb divatkelmék**

dus választékban raktárra érkeztek, melyekből kívánatra saját ujjonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állíttatunk el.

Vászon, kész fehérmű és szőnyeg

479 **nagy raktárunk** 25—

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékol nyujt.

KÉPES CSALÁDI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Szerkeszti: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Varadi Antal. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi Armin.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

a „Hölgyek Lapja” című divat-melléklettel s a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új negyedébe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét a következő írók és írónők támogatják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsy József, Temérdek (Jeszzenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklay János, Incezy László Palágyi Lajos, Erdőy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotai Akos, stb.; Beniczki-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes heti lapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden vállfáját felöleli; képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő divat-melléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyoknak valóságos szellemi titkára, a menyében a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyálna s nincs olyan titok, a melybe hőlgyeinket be ne avatná.

Regénymelléklete külön beküldhető négy kötet érdekes regényvel ajándékozva meg évenként az előfizetőt.

Zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és pont-talányokkal és szövegtörvényekkel, melyeknek megfelelő értékes jutalmakat kapnak.

Mutatványosságokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — letelepedésükben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3 frt előfizetési összeget 30 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt; és a ki csak 1 frt 50 krajczár negyedévi előfizetési díjat 20 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postatalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben. Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Nagykörút-utca 20 szám.

516 Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk. 4-6

Jégpálya megnyitás!

A „MARGIT“-FÜRDŐ JÉGPÁLYA

a n. é. közönség használatára megnyitott.

Minden ünnep- és vasárnap-délután bent a teremben

sétahangverseny

és kint a jégpályán is
KATONA-ZENE és VILLANY-VILÁGÍTÁS.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december 1-től kezdve

az összes raktárunkon lévő

női ruhaszöveteket

FEKETE DIVATKELMÉKET IS,

színes mosó velezeket

téli gyapju nagykendőket,

trikot derék és gyermek-ruhákat

valamint

szőnyegeket

Smyrna, Axminster, Brüssler, Tapestry és hollandi

SZŐNYEGEKET IS,

függönyöket

mélyen

leszállított áron

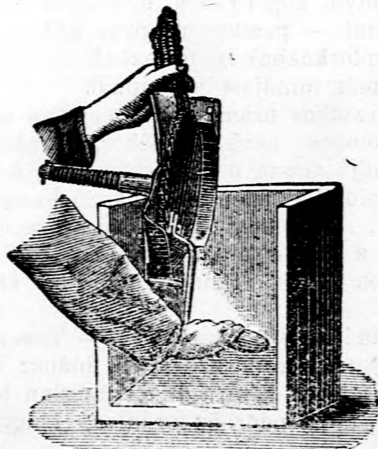
árusítjuk el.

Szabó Lajos fiai

DEBRECZEN, RÓZSA-TÉR.

506.

22.



478.

DEBRECZENI és BUDWEISZI GYÁRTMÁNYÚ

agyag kályhák,

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcozott köpenyvel.

Legnagyobb raktár koresolyákban:

HALIFAX, MERCUR, MATADOR és ROHONCZY

rendszerekben, sima pallirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

TENGERI-KÉZI-MORZSOLÓK

különféle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tűzmentes betörés ellen biztosított

PÉNZSZEKRENYEK

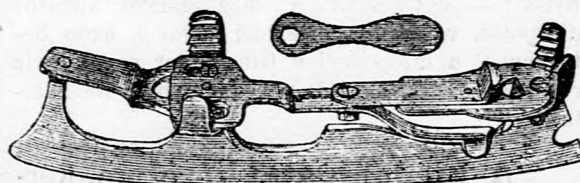
egyedüli képviselete

TÓTH GYULA

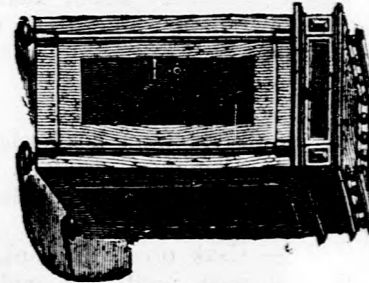
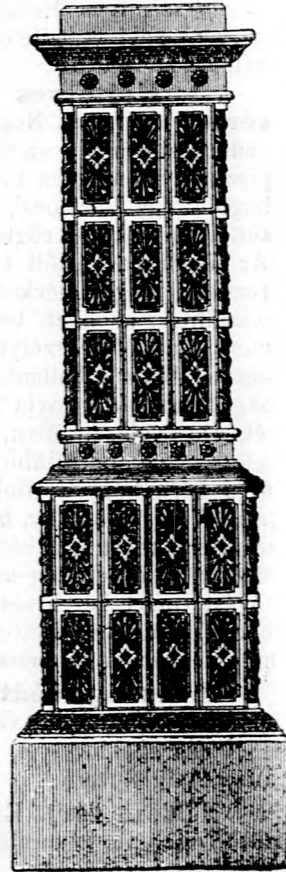
ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vasárüzletében, Debreczenben, a városháza alatt.



—17.



Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujnonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Becses tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bizalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívántató

ércz, fa és mindennemű behuzott, egyszerű és díszes koporsók,

halotti kellékek, gyászkoscsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörökvésem leendő mindig a szolid verseny beartása mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidéken. — Hullaszállítást minden irányban.

Ércz, mű, és élővirág koszorúk előállítását szalag felírással — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. November hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY

468.

Egészség! Élvezet! Megtakarítás!

KATHREINER-féle

KENIPPMALÁTA-KÁVÉ

keverve felerészben bab-kávéval, nem észlelhető a pótkávé és így kitűnő jó zamatú, felül nem múltható táp- és gyógyanyag, vérszegények, sápkórosok, gyomor- és ideg-betegek, nők, gyermekek stb. számára.

Kapható Debreczenben:

Geréby Fülöp, Rickl József, Varga Lajos, Csanak József — Leidenfrost Armin uraknál és minden fűszerkereskedésben.

485. 13-8.



Ezen pótkávé mindig csak két nyomású fehér csomagolásban kapható a fenti védjeggyel ellátva.
1. kilos csomag 25 kr.
200 grammos » 10 »
100 » » 5 »